

Aktindsigt i kommunale sager – en praktisk guide

Kommunerne træffer beslutninger om mange vigtige forhold i borgernes dagligliv. Denne guide viser, hvordan du konkret søger aktindsigt i kommunale sager om fx byggetilladelser, vejforhold og ældrepleje.

Kommunen – din nærmeste myndighed

For de fleste borgere er kommunen den offentlige myndighed, de oftest møder. Kommunerne administrerer en lang række lovområder, der berører hverdagen direkte: børnepasning, folkeskolen, socialhjælp, byggetilladelser, veje, lokalplaner, ældrepleje og meget mere. Og alle disse sager er principielt tilgængelige via aktindsigt.

Typiske sager at søge aktindsigt i

Her er en oversigt over de kommunale sagstyper, hvor aktindsigt er særligt nyttigt:

- Byggetilladelser og lokalplaner: Hvad er givet tilladelse til, og på hvilke betingelser? Hvilke naboklager er indgået?
- Vejforhold og infrastruktur: Hvilke rapporter ligger til grund for en beslutning om at lave en vej om? Er der registrerede klager?
- Dagtilbud og folkeskole: Hvilke klager er indgået om en institution? Hvad siger tilsynsrapporterne?
- Ældrepleje og hjemmepleje: Hvilke standarder skal leverandørerne leve op til? Hvilke tilsynsresultater er der?
- Socialsager: Hvad er grundlaget for en afgørelse om ydelse eller hjælp?
- Udbud og kontrakter: Hvilke virksomheder tilbød hvad, og hvad var grundlaget for kommunens valg?

Sådan sender du en anmodning til kommunen

En anmodning om aktindsigt til kommunen kan sendes på flere måder:

- Via kommunens hjemmeside (mange kommuner har en digital formular)
- Via e-mail til det relevante forvaltningskontor
- Via digital post (e-Boks/borger.dk)
- Fysisk brev (fungerer, men er langsomt)

Sørg for at angive:

- Hvilket emne eller hvilken sag du ønsker aktindsigt i
- En relevant tidsperiode (fx "fra januar 2023 til i dag")
- Hvilke typer dokumenter du er interesseret i (breve, e-mails, referater, rapporter)
- Dit navn og en kontaktadresse, som kommunen kan sende svaret til

Find den rette afdeling

Det kan gøre behandlingen hurtigere, hvis du sender anmodningen til den rette forvaltning i kommunen. De fleste kommuner har separate forvaltninger for teknik/miljø, børn/unge, ældre/social og økonomi. Find den rette på kommunens hjemmeside – eller send til den centrale borgerservice, som videreformidler.

Hvad sker der, hvis kommunen er langsom?

Kommunerne er underlagt de samme regler som øvrige myndigheder: svar senest 7 arbejdsdage, med mulighed for begrundet forlængelse. Hvis din kommune er langsom, kan du:

- Rykke kommunen direkte
- Klage til Ankestyrelsen (som er klageinstans for mange kommunale afgørelser)
- Klage til Ombudsmanden over sagsbehandlingstiden

Mange kommuner har desværre en tendens til at bruge forlænget frist, selv i enkle sager. Vær vedholdende – du har en ret, og det er i orden at forfølge den.